Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zamankbr.ru

ЗАМАН

Геуюрге кюн, 2015 жылны 9-чу июню №107 (19778)

Багъасы 10 сомду

ЗАМАН

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кенгеш

КъМР-ни Правительствосуна табийгъат къыйынлыкъ жетгенлеге ахча болушлукъ къалай юлешиннгенин контрольда тутаргъа буюрулгъанды

Къабарты-Малкъарны Башчысы Юрий Коков оператив кенгеш бардыргъанды. Анда сёз сакъ жауунла Зольск районда эки элде жашагъанлагъа салгъан хатаны кетериуню юсюнден баргъанды.

Ахыр ыйыкъны ичинде табийгъат къыйынлыкъ бу жерлеге экинчи кере жетеди. 30-чу майда алты элде жюзле бла юйлеге хата тюшгенди. 6-чы июньда уа тау чекреклде суу кётюрюлюп, Октябрьское эмда Шордаково эллени арасында болжаллы халда ишленген эки кёпюрню алып кетгендиле. Кичмалкада жети юйню, Приречноеде 14 бахчаны эмда юч юйню суу басханды.

Бюгюнлюкде къутхарыучула эмда коммунальный мюлкню къуллукъчулары табийгъат тюшюрген хатаны кетериу жаны бла ишлени бардырадыла. Газ эм ток бла жалчытыу, эллени арасында пассажирлени жюрютюу къуралгъандыла, юйлени арбазларын кир-кипчикден эмда балчыкъдан ариулау жумушла толтуруладыла. Битеу да бирге беш оператив къауум, 42 техника ишлейдиле.

Къурулуш эм жашау журт-коммунальный мюлк министерствогъа Залукокоаже элде жашагъанланы ичер суу бла жалчытыуну къысха заманны ичинде къургъа, Кичмалкада 120 юйню башларын жамаргъа буйрукъ берилгенди. Правительствогъа алгъын да табийгъат къыйынлыкъдан ачыгъанлагъа ахча болушлукънуюлешиуню низамын контрольда тутаргъа керекликси эсгертилгенди. «Биз бек къуралыуну эм терк ишлерге керекбиз», - деп чертгенди Юрий Коков.

Правительствону Председателини орунбасары, эл мюлк министр Муаед Дадов келтиргген шартлагъа кёре, Зольск, Бахсан эм Терк районлада эки мингден аслам гектар жерде нартюх ууатылгъанды. Сабанчылагъа техника эмда урлукъ бла болушлукъ этилликди.

Кенгешни экинчи кесегинде уа элледе жашау болумну тапландырыуну амаллары сюзюлгендиле эмда социальный магъаналы объектлени къурулушлары не халда болгъаны тинтилгенди. Вице-премьер-билим бериу, илму эм жаш тёлюню ишлери жаны бла министр Нина Емузова уа Бир къырал экзаменни ал кёрюмдюлери бла шагъырей этгенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Семинар

«Власть органла бла бир акъыллы болуп, жамауатны жарсытхан проблемаланы тамамларгъа, терс оноуланы тыяргъа»

Озгъан шабат кюн Нальчикде РФ-ни Коммунист партиясыны Юг, Шимал-Кавказ эмда Кърым федерал округларында бёлюмлерини таматаларыны семинар-кенгешлери болгъанды. Россейни Юг жанында 15 регионну коммунистлери Къабарты-Малкъарда жыйылып, кеслерини ишлерин, жетишимлерин да кёргюзтгендиле.

Семинаргъа КПРФ-ни Ара комитетинден да уллу делегация келгенди. Анга ЦК-ны председателини орунбасары, РФ-ни Къырал Думасыны Табийгъат байлыкъла, табийгъатны хайырланыу эм экология жаны бла комитетини таматасы, Россейни Илмула академиясыны академиги, профессор Владимир Кашин башчылыкъ этгенди. Семинаргъа Къырал Думаны депутаты Жамал Бифов да къатышханды. Ал тергеулеге кёре уа, Нальчикге 700-ден аслам делегат келгенди, ол санда Кърымдан бла Севастопольдан коммунистле да.

Семинар эки кюнню баргъанды эмда аны программасы уллу эди. Делегатла байрым кюн жыйылып башлагъандыла. Битеу къурау ишледен сора ала, секциялагъа юлешинип, регионлада ишлерини юслеринден айтхандыла, пропаганданы тюз бардырыуну мадарларын сюзгендиле, бир бирлерини сынаулары бла шагъырейленгендиле.

Шабат кюн эртденликде уа КПРФ-ни Ара комитетини келечилери Владимир Кашинни башчылыгъында Правительствону юйюнде премьер-министр Мусукланы Алий эмда Парламентни спикери Татьяна Егорова бла тюбешгендиле. Къысха ушакъдан сора ала барысы да Келишиулюкню майданында Ленинни эсгертмесине гюлле салгъандыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ЭСЕПЛЕ БЛА МУРАТЛА

Интернат учреждениялары башчылары сыналлыкъдыла

КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары-билим бериу,илму эмда жаш тёлюню ишлери жаны бла министр Нина Емузова республиканы интернат учреждениялары башчылары бла кенгеш бардыргъанды. Анда озгъан окъуу жылны эсеплери чыгъарылгъандыла эмда келир заманнга борчла салынгъандыла.

- Къырал сабийни юйретиу эмда анга билим бериу жаны бла борчну кеси боюнуна алды эсе, интернатда анга юйюрден эсе иги онгла къурургъа тийишлиди,-дегенди Нина Емузова, кенгешни башлай. Ол билдиргенича,Къабарты-Малкъарда битеулю билим берген интернат-школладан 13-сю ишлейди, къыйын болумгъа тюшген уллу юйюрледен сабиллеге деп бёлюнгген 900 жерден 581 толупду. Юч кадет интернат-школда уа 470 жерге 410 кадет жетеди.

Вице-премьер,къыйын экономика болумгъа да къарамай, ол учреждениялану ырысхы онглары игилендириу жаны бла иги кесек жумуш этилгенин эсге салгъанды. Алай а оноучудан да кёп зат къалады, сёз ючюн, сибиртги алып, арбазны сыйпар ючюн ахча керекмейди, деп чертгенди ол.

Коррекциялы интернат-школлада, ала да юч боладыла, артыкъда бек къайгъырырча балала турадыла. Ала бла,министр оюм этгенден, жюрек жылыуларын аямагъан энчи адамла ишлерге керекдиле. Сакъат сабийге къошакъ билим бериу артыкъда магъаналыды, ол аны жамауатха къошулур онглары кенгертеди.

Эки лесной школладан бирини сабийлени саулукъларын кючлендирир онгу жокъду, аны себепли жабылыргъа хазырлана турады. Ёксюз эмда ата-аналары къарамагъанла тургъан интернат-школла уа энди юйюр халда къураладыла.Болсада сабийлеге ата-ана жылыулукъ, ич сёзюн айтыргъа нёгер жетишмейди.

-Билим бериу учреждениянны баш өзеги–сабийди. Алай биз окъуучулагъа баш магъананы ким тутады школда деп сорсакъ, директор деп жууаплайдыла,- дегенди Нина Емузова. Ол коллегаларын бек алгъа кимге даража берирге кереклисини юсюнден сагъыш этерге чакъыргъанды.

Министр дагъыда жамауат организацияла арт заманлада интернатлада сабийлени болумларына уллу эс бура башлагъанларын чертгенди эмда ол учреждениялада бютюн ачыкъ болургъа кереклисин, алада попечитель советлени къурамай жарамазлыгъын эсгертгенди. Уставха тийишли тюзетиуле окъуу жыл башланнгынчы кийирилирге керекдиле.

Бусагъатда директорланы аттестациялау бара турады, интернатда ишлегенлени билимлерин ёсдюрюргъе,ол ишге медицина-психология-педагогика комиссияны специалистлерин къатышдырыргъа белгиленеди.

ЮСЮПЛАНЫ Галина.

ФЕСТИВАЛЬ

Чирик кёлню жагъасында - халкъыбызны чексиз чемерлигини ачыкъ шагъатлыкъларыны кёплюгю

Илму-практика конференция

Ол кесини ишин байрым кюн илму-практика конференция бла башлагъанды. Анга къатышыр ючюн «Чирик кёл» турист базагъа эки республикадан да кёп алимле, экономистле, юристле, жазыучула, устазла, поэтле да келген эдиле. КъЧРден анга отуздан артыкъ адам къатышханды, ол санда республиканы халкъ устазы, филология илмуланы кандидаты Акъбайланы-Салпагъарланы Халимат, халкъла аралы кёрмючлегге къатышып, ишлери бла атын кенг белгили этген Хапчаланы Зарема, жазыучу, тарых илмуланы кандидаты Акъбайланы Харун, Шимал-Кавказ къырал гуманитар-техника академияны деканыны юйретиу иш жаны бла орунбасары Хапчаланы Зулейха, ол академияны дизайн факультетини кафедрасыны доценти Эзийланы Зухура, аны коллегасы Урусланы Музалиф, педагогика илмуланы кандидаты Тебуланы Мадина, педагогика илмуланы кандидаты Боташланы Халимат, А.И.Батчаев атлы илму-излем институтну илму къуллукъчусу Къаракетланы Индиана эм башхала.

Конференцияны ача, аны къураугъа башчылыкъ этген Тетууланы Хадис быллай илму-практика иш биринчи кере бардырылгъанын чертгенди. Ол малкъарлыланы бла къарачайлыланы усталарыны «Алтын къол» фестивалыны чеклеринде бардырылгъанын да эсге салгъанды. Андан сора Тетуу улу жыйылгъанланы «Къайсыннга жюз атлам» проект бла шагъырей этгенди. Анга кёре поэтни назмуларындан юзюкле бла таш хуна ишленнгенин,бюгюнлюкге аны 350 метри къаланнганын, тизгинле бла сексен сегиз плита орнатылгъанын айтханды. «Алтын къол» проектибиз а халкъыбызда чемерли, фахмулу, хунерли адамларыбызны ачыкълап, аланы башхала да билирча, кёрюрча этер мурат бла жаратылгъанды»,-дегенди.

Андан сора докладла башланнгандыла. Биринчи болуп Акъбайланы Халимат сёлешгенди. Ол сёзюн Зумакъулланы Танзиляны «Кюн ахшы болсун, адамла» деген назмусун айтыу бла башлагъанды. Ызы бла 2013 жылда чыкъгъан «Карачаевская уста болгъанын эсге салгъанды.

Къарачайлы модельер Хапчаланы Зарема уа кеси тикген миллет жыйрыкъны бла сабий чепкенни да алып чыкъгъанды. «Бусагъатда къарачайлыланы бла малкъарлыланы тойларына барсанг, келинлени билеклери, кёкюреги да ачылгъан европалы жыйрыкълада кёресе. Бизни кийимлерибиз ариу тюйюлмюдюле?.. Кимни адетин да нек алабыз, кесибизники тургъанлай»,-дегенди ол

Хапчаланы Асият Улбашланы Азноргъа гоппан бла айран береди.

Тетууланы Хадис бла Бостанланы Таҳир.

Бизни жерлешибиз Абдуллаланы Марина уа «Къарачай-малкъар ашарыкъланы энчиликлери» деген китабын сегиз жылны ичинде эл-элге барып, къартладан да соруп, алай жыйышдырып жазгъанды. Аны бла шагъырей эте,ол кёплеге жарар,деп ышаннганды.

Огъары Малкъар элде 1-чи номерли орта школну директору, филология илмуланы кандидаты Къарчаланы Халимат къатышханды, ол санда республиканы халкъ устазы, филология илмуланы кандидаты Акъбайланы-Салпагъарланы Халимат, халкъла аралы кёрмючлегге къатышып, ишлери бла атын кенг белгили этген Хапчаланы Зарема, жазыучу, тарых илмуланы кандидаты Акъбайланы Харун, Шимал-Кавказ къырал гуманитар-техника академияны деканыны юйретиу иш жаны бла орунбасары Хапчаланы Зулейха, ол академияны дизайн факультетини кафедрасыны доценти Эзийланы Зухура, аны коллегасы Урусланы Музалиф, педагогика илмуланы кандидаты Тебуланы Мадина, педагогика илмуланы кандидаты Боташланы Халимат, А.И.Батчаев атлы илму-излем институтну илму къуллукъчусу Къаракетланы Индиана эм башхала.

Конференцияны ача, аны къураугъа башчылыкъ этген Тетууланы Хадис быллай илму-практика иш биринчи кере бардырылгъанын чертгенди. Ол малкъарлыланы бла къарачайлыланы усталарыны «Алтын къол» фестивалыны чеклеринде бардырылгъанын да эсге салгъанды. Андан сора Тетуу улу жыйылгъанланы «Къайсыннга жюз атлам» проект бла шагъырей этгенди. Анга кёре поэтни назмуларындан юзюкле бла таш хуна ишленнгенин,бюгюнлюкге аны 350 метри къаланнганын, тизгинле бла сексен сегиз плита орнатылгъанын айтханды. «Алтын къол» проектибиз а халкъыбызда чемерли, фахмулу, хунерли адамларыбызны ачыкълап, аланы башхала да билирча, кёрюрча этер мурат бла жаратылгъанды»,-дегенди.

Андан сора докладла башланнгандыла. Биринчи болуп Акъбайланы Халимат сёлешгенди. Ол сёзюн Зумакъулланы Танзиляны «Кюн ахшы болсун, адамла» деген назмусун айтыу бла башлагъанды. Ызы бла 2013 жылда чыкъгъан «Карачаевская кухня» деген китабыны юсюнден билдиргенди эмда анда жазылгъан, алай унутула баргъан миллет ашланы, ала къалай этилгенлерини, эртте заманлада тойлада, къурманлыкълада, бушууда, хар кюнде да къаллай юй адырла жюрютюлгенлерини юсюнден тынгылы хапар айтханды.

-Мен бу китапны юч жыл бла жарымны хазырлагъанма. Анда жазылгъан хантланы барын да бек алгъа кесим этип кёргенме. Бизни татыулу эм татымлы аш-сууларыбыз бек кёпдюле. Жарсыугъа, ала жашаудан кете барадыла. Ахырда нутулуп къалмасынла деген хыйсапдан жарашдыргъанма китапны да»,- дегенди ол.

«Къууанч» ансамбль тепсейди.

Онтогъузунчу ёмюрню ортасына дери таулуланы юйлеринде жюрютген адырларны агъачдан болгъанды. Жыйырманчы ёмюрде уа юйледе кюмюш, алтын къашыкъла да жюрютгендиле. Докладчы малкъарлыланы ичлеринде агъачдан адырла ишлерге Жанголланланы Ибрагим да ата-бабаларыбыз жюрютген адырланы юсюнден билдириу этгенди эмда быллай шартла кёргюзтгенди: къарачайлылада бла малкъарлылада ашла бек кёпдюле, алай аланы адамны аллына сала билирге да керекди. Бурун заманлада адырланы белгили халкъ устала ишлеп болгъандыла. Аланы бир къауумлары бюгюнлюкде да юйледе турадыла.

Аладан сора да, Гергъокъланы Лейля, Солтанланы Амина эмда кёп башхала сейирлик докладла этгендиле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жазылыу - 2015

Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zamankbr.ru

ЗАМАН

Хурметли жамауат!

- Сиз республикабызда тамамланнган ишлени юслеринден толу хапар алыргъа сюе эсегиз;
- сиз ёз халкъыгъызны адамы болгъаныгъызны дайым сезгенлей турургъа излей эсегиз;
- сиз малкъарлыланы тарыхларыны, культураларыны, тёрелерини эмда адетлерини, аланы бюгюннгю жашауларыны, жетишимлерини эм проблемаларыны юсюнден кёбюрек билирге итине эсегиз-

«ЗАМАН» ГАЗЕТГЕ ЖАЗЫЛЫГЪЫЗ.

Аны бетлеринде сиз кёп сейирлик затла табарыкъсыз, ол хар юйюрге да керек болгъанына тюшюнюрюксюз.

Бизни индексибиз - 51532

Сюзюу

Онкология саусузлагъа багъарча онгла кесибизде да бардыла

РФ-ни Къырал Думасында «Единая Россия» политика партияны фракциясыны жыйылыуунда онкологияны 4-чю стадиясы бла ауругъанлагъа багъыуну вопросларына къаралгъанды. Анда бир-бир ведомствола саусузлагъа ачыгъанын тыйгъан дарманланы берируню низамын женгиллетирге хазыр болгъанларыны юсюнден баргъанды сёз, деп билдиргенди kabardin-balkar.er.ru деген официальный сайтда.

«Единая Россияны» Баш советини секретарыны орунбасары, Къырал Думаны вице-спикери Андрей Исаев партияны фракция бу кенгешни къаллай мурат бла къурагъаныны юсюнден былай айтханды: «Биз ведомствола 501-чи номерли законну толтуррга къалай хазырланнгъанларын ангыларгъа сюйгенбиз. Анда уа онкология бла ауругъанлагъа ачымазча этген дарманланы берируню низамын женгиллетиуню юсюнден барады сёз», - дегенди ол.

Депутатны айтханына кёре, законну жашауда бардырыр ючюн, жууаплы ведомстволаны араларында байламлыкъла къурагъа тийишлиди, ол санда Саулукъ сакълау, Ич ишле министерстволаны, Росздравнадзорну эм башхаланы. «Озгъан жыйылыулада биз паллиатив службаны ишин жангыртыргъа керекликсини юсюнден айтхан эдик. Андан сора ол жаны бла болушлукъну сабийлеге эмда таматалагъа этиуню юсюнден энчи буйрукъла къабыл кёрюлген эдиле», - деп чертгенди Исаев.

Росздравнадзорда уа «къызыу телефон» ызны ишин къурагъандыла. Алай бла саусузланы ата-аналарыны, жууукъларыны, ары сёлешип, болушлукъ алыргъа онглары барды.

Алай, Исаевни айтханына кёре, паллиатив болушлукъ службала битеу регионлада да къуралмагъандыла. «Андан сора да, врачла даулашлы кезиуледе саусузлагъа наркотиклери болгъан дарманланы берирге артыкъ бек сюймейдиле. Аны бла байламлы биз Наркоконтрольну федерал службасыны къуллукъчулары Саулукъ сакълау министерство жууукъ кюнледе бардырлыкъ видеоконференциягъа къатышырыкъларыны юсюнден келишгенбиз. Ала саусузгъа керекли рецептни жазгъан врачлагъа дау болмазлыгъын энтта бир кере ангылатырыкъдыла», - деп чертгенди ол.

«Жашауну качествосу. Салукъ» деген партия проектни Къабарты-Малкъарда координатору – «Единая Россияны Жаш гвардиясыны» регион штабыны таматасы, РФ-ни Къырал Думасында Жаш тёлю палатаны келечиси, Нальчикни 2-чи клиниканы больницасыны враны Беслан Назранов бу проблеманы юсюнден кесини оюмун айта, республикада саусузлагъа битеу керекли болушлукъ саманында эмда тийишли даражада этилир, аланы тийишли дарманла бла жалчытыр ючюн битеу керекли мадарла тамамланыладыла. Ол КъМР-де къаты ауругъан, онкологиялары болгъан, нерва тамырлары жарасусуз халгъа жетген сабийлеге хоспис ачылгъанын да чертгенди.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Республиканы къонакълары Уллу Ата журт урушда ёлгенлеге да хурмет этгендиле. Келишиулюкню майданындан ала Нальчикде солуу паркда «Ёмюрлюк от» мемориалда болуп, фашистле бла къазауатда жоюлгъанлагъа баш ургъандыла, эсгертмеге гюлле салгъандыла.

Кюн ортада уа ала Музыка театр аллында жыйылгъандыла. Эрттегили совет заманланы байрамынларындача, 400-жыллыкъны майданы къызыл байракъла бла жасалып эди. Былайда хар делегация да кеслерини шатырларын салып, къоларыны окъуучулары, ветеранланы хору, Майскийден къазакъланы «Велик день», «Поветруля», «Поющие сердца» деген халкъ ансамбльле кёргюзтген концерт программа уа былайда болгъан ишлеге бютюнда къуат бергенди.

Семинар-кенгеш да Музыка театрда бардырылгъанды. Аны ача, Владимир Кашин быйыл къыралда Уллу Хорламны 70-жыллыгъын белгилеу артыкъда магъаналы болгъанын, Коммунист партия анга аталгъан жумушлагъа тири къатышханын чертгенди.

КПРФ-ни Россейни Юг жанында регионлада бёлюмандыла. Нальчикни 16-чы номерли школуну окъуучулары назмула айтхандыла. Залда олтургъанла уа бир бирлерине: «Мен кесими совет заманнга тюшген сунуп турама», - деп, школчулагъа, ёрге туруп, къарс ура эдиле.

Уллу Хорламны юбилейине аталып, 70-ден аслам адам Россейни Коммунист партиясына алынгнганды, 11-ден а комсомолчуланы тизгинлерине къошулгъандыла. Аланы алгъышлап, билетлерин да Владимир Кашин бергенди.

Коммунистлени уллу къууму уа кёп жылланы бет жарыкълы ишлегенлери, партия жашаугъа тири къатышханлары ючюн «Партийная доблесть» деген сыйлы майдалгъа тийишли болгъандыла. Аланы арасында Башийланы Дугу, Лёлюкаланы Мурадин эм башхала да бар эдиле.

Ызы бла семинар башланнганды. Доклад бла сёлеше, Владимир Кашин бу жыйылыу партияны кючюн сынар, аны тизгинлеринде къаллай адамла болгъанларын, ала къаллай иш тамамлагъанларын билир мурат бла къурагъанларын чертгенди.

Сёзюнде аслам эс Украинада болумгъа, Кърым бла Севастополь Россейге артха къошулгъанларыны магъанасына эмда Луганскда бла Донецкде къазауат тохтамагъанына бургъанды. Аны айтханына кёре, россейли коммунистле къоншу къыралда жашагъанлагъа болушлукъгъа 37 гуманитар конвой жибергендиле. «Мен ачыгъанланы проблемаларына сууукъ кёзден къарамай, алагъа жюрегигиз бла къайгъыргъаныгъыз ючюн ызразылыгъымы айтырыкъ эдим», - деп къошханды.

Ол Россейни даражасы битеу дунияда да ёсюп барганын, алай къыралыбыз къарыу алырын сюймегенле болгъанларын да чертгенди. «Биз кесибизни сейирлеригибизни къоруулап, дунияда жаланда бир къырал кеси сюйгенни этдирип тургъанына, НАТО кенгерип барганына къажау болгъаныбызгъа бюсюремей, Россейде демократия жокъду деп, санкцияла кийирилгендиле. Алай биз алагъа да жууап табарыкъбыз», - дегенди ол.

Владимир Иванович жаш тёлю бла ишлергге керекликсини, коммунистлени регионлада власть органла бла бир акъыллы болуп, халкъны жарсытхан проблемаланы тамамлауну жолларын излергге, аны бла бирге уа терс оноуланы тыяргъа да чакъыргъанды. Ол сёзюнде олигархлагъа къажау болгъанын, жашау журт коммунальный тёлеуле, аш-азыкъгъа багъала ёсгенлерин тохтатыргъа, эл мюлкню, промышленностну аягъы юсюне этерге керекликсин да айтханды.

Жыйылыуда КПРФ-ни Ара комитетини президиумуну келечиси Юрий Афонин КПРФ-ни XV съездинде айтылгъанны эсге алып, къурау эм кадр ишни айнытыуну юсюнден доклад этгенди. Дагъыда партияны Уставы эмда съездде этилген эсгертиулени толтуруу жаны бла контроль органланы ишлерини, Россейни тарыхын терс жазыугъа эмда Совет Союзну аманлаугъа къажау туруну юслеринден да айтылгъанды.

Семинар тийишли эсгертиуле къабыл этиу бла бошалгъанды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

«Власть органла бла бир акъыллы болуп, жамауатны жарсытхан проблемаланы тамамларгъа, терс оноуланы тыяргъа»

Чирик кёлню жагъасында - халкъыбызны чексиз чемерлигини ачыкъ шагъатлыкъларыны кёплюгю

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Конференцияда Гитче Къарачай районну администрациясыны башчысыны орунбасары Бостанланы Тахир да сёлешгенди. Ол жыйылгъанланы районну башчысы Байрамкъулланы Рамазанны атындан алгъышлагъанды. Бурун заманлада малкъарлыла бла къарачайлыла жюрютген адырланы, башларына, юслерине кийген затланы, биличаланы, такъышланы да юслеринден биогюннге дери аллай бир сейирлик хапар эшитмегенин эм билмегенин чертип, конференцияны къурагъанлагъа, анга къатышханлагъа да уллу ыспас этгенди. Алим Журтубайланы Махти, предприниматель Къулийланы Малик, Къабарты-Малкъар аграрный университетни преподаватели, илмуланы доктору Уяналы Борис да конференцияны хайырлыгъа санагъандыла, малкъар, къарачай халкъны ёсюп келген тёлюлерине бек иги иш болгъанын да белгилегенди.

Устаз Чочайланы Нажабатны башчылыгъында келген бызыгнгылыла келтирген кийизлеге, къоз бёркге, юй байракъгъа, дагъыда алагъа ушаш затлагъа кёрмючге келгенлени хар бири да энчи эс бургъандыла, ала бла суратха да тюшгендиле. Арлакъда уа Этчеланы Хаджимурат эрттегили темир ачаланы кёргюзтюп, аланы юслеринден сейир хапар айтады. Айбаханланы Муссаны темир жипден ишлеген кюбени (кольчуга) къатында да кёпле тохтайдыла. Бабаланы Ханапий бла Курданланы Рашид ишлеген бичакъланы къаты бла да сансыз этип озгъан адам жокъду. Ала асламдыла, тюрлю-тюрлюдюле.

Тукъум тамгъаларын тапхандыла. Гергъокъланы Лейля.

Конференцияныача.

Къарачайдан келген къол уста.

Ёлмезланы Исмайыл.

Курданланы Рашид бла Бабаланы Ханапий кёрмючге бичакъла келтиргендиле.

Усталыкъны кёрмючю

Чирик кёлню жагъасында майданда танг аларгъа узун чатырла, столла, шинтикле да орнатылып, хазыр эдиле. Сегиз бола уа алайгъа ишлерин келтирген устала да жыйыла башлайдыла.

Майданнга киргенлей кимни да кёзю бек биринчи «Къарачайлыланы бла малкъарлыланы тукъум тамгъалары» деген жазылугъа илинеди. Ма аланы Деуаланы Зайнаф ишлегенди. Мында Деуаланы, Гергъокъланы, Холаланы, Башийланы, Созайланы, Рахайланы, дагъыда башхаланы ариу жарашдырылгъан тукъум тамгъаларын кёрюрге боллукъду. Бирле аланы сатып да алгъандыла.

Той-оюн кесеги да - аламат!

Фестивальны къурагъанла аны концерт программасыны да сагъышын этгенди. Ол керти окъуна бай эди. Аны тележурналист Ахкёбекланы Аслан бла КъМР-ни, Ингушетия Республиканы сыйлы артисткасы, «Балкария» фольклор-этнография ансамбльни солистксы Жанатайланы Ирэна бардыргъандыла. Концертни кезиуюнде жыйылгъанланы КъМР-ни халкъ артисти Улбашланы Азнор, Ахматланы къызла басыныпдыла. Цораланы Асиятны кюйюзлерине, Хасаниядан 9-чу классны окъуучусу Нёгерланы Альбертни ташдан, топуракъдан ишленнген суратларын а сатып алыргъа сюйгенле да табылгъандыла.

Дагъыда Шауаланы Зуриятны, Ботталаны Расулну, Шакъманланы Мариямны, Гуппойланы Жагъафарны, Ёлмезланы Исмайылны, Гайыланы Саиданы, Мокъаланы Динаны, Батчаланы Розаны, Геккиланы Солтанны, Газалаланы Маликни, Таппасханланы Мариямны, Мисирланы Сакинатны, дагъыда башхаланы тюрлю-тюрлю жаулукълары, гыранчалары, къошув эмда агъач адырлары, суратлары, миллет жыйрыкълары, башлыкълары, чепкенлери да кесиликлери бла сейир эдиле, хар бирини энчи къол ызы, белгиси.

Кёрмючде эс бурурча дагъыда кёп зат бар эди. Анга къарагъанланы араларында Чирик кёлню жагъасына солургъа келгенле да бек кёп эдиле. Ала бу миллет байлыкъдан сейир-тамашагъа къалгъанлара кёзлеринден окъуна кёрюнюп тура эди.

Назир хажи, белгили альпинист Ёлмезланы Абдул-Халим, Къарачай-Черкесден Бостанланы Тахир, Къоркъмазланы Аубекир, Журтубайланы Махти алгъышлагъандыла. Хапчаланы Зарема тикген миллет кийимлени кийип чыкъгъан къызлагъа да жамауат бек ызразы болуп къарагъанды.

Улбашланы Азнор, Жаникаланы Эльдар, Бечелланы Хабаз, Туменланы Айшат, Жаппуланы Мусса, Гайыланы Тахир, Хапчаланы Асият, КъМР-ни сыйлы артисти Жабраилланы Арсенни башчылыгъында «Къууанч», дагъыда башхала жырлап, тепсеп, фестивальгъа келгенлени эрикдирмей тургъандыла.

Ахырында уа Тетууланы Хадис жыйрыкъгъа, костюмгъа да чепкен деп айтылса иги боллукъ эди деген оюмун айтханды. Жыйылгъанла анга ызразылыкъларын толкъун къарсла бла билдиргендиле.

Саугъалау да болгъанды. Гран-при модельер Хапчаланы Заремагъа жеттгенди. Кёрмючге къатышхан башхала да фестивальны грамоталарына, дипломларына ие болгъандыла.

Байрам ингир кеч бошалгъанды. Жууун тохтаусуз жагъанына да къарамай, аны ахырына дери киши да майдандан кетмегенди. Огъары малкъарлыла Байсыланы Харун бла Фатимат фестивальгъа келгенлени барын да айран, ычынле, боза, жылы локъумла, эт, къыймала, дагъыда кёп башха ашарыкъла бла сыйлагъандыла. Халкъ а алагъа: «Берекетигиз таркъаймасын»,- деп, алгъыш этгенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

Хапчаланы Зареманы той чепкенлери.

Айбаханланы Мусса темирден этилген кёлеги бла.

Геграланы Асият бла Даутланы Фатима.

Байсыланы Харун, хар замандача, бу жол да фестивальгъа келгенлени сыйлагъанды.

Жыйылыу

Кёп болмай СТД-да (Театрлада ишлегенлени союзунда) белгили, фахмулу режиссёр, бизни республиканы театр искусствосуну айнырына уллу къыйын салган, жашаудан замансыз кетген Казбек Дзудтаговну 70-жыллыгына аталгъан эсгериу ингир болгъанды. Ары культура министр Мухадин Кумахов, депутат Борис Паштов, театрланы башчылары, актёрла, режиссёрну жуукъ – ахлулары да келген эдиле. Ала бары да аны юсюнден уллу хурмет бла жаланда ариу, жюрек сёз айтхандыла.

Бетлери жарый, кёллери тола, ыразылыкъларын билдире, сагъыннгандыла

Жыйылыуну театр союзну башчысы Майя Фирова ачхана. Ары келгенлени ол Казбекни жашау, чыгъармачылыкъ жолу бла шагъырей да этгенди.

Казбек 1-чи июньда 1945 жылда Дюгерге туугъанды. Школну бошагъандан сора Москвадагъы ГИТИС-ни режиссёрла хазырлагъан факультетини айтхылыкъ режиссёр Анатолий Эфрос башчылыкъ этген курсха окъугъа киргенди. Биринчи курсну бошагъанлай, аскер – тенгиз флотда тёрт жыл къуллугъун толтургъанды. Сора, институтха къайтып, окъууун тамамлагъанды.

Дзудтаговну ишинде бек насыплы кезиую «Коврик» театр -студия бла байламлыды. 1987 жылдан башлап, Нальчикде ол къараучуну бек сюйген жери болгъанды. Режиссёр, хар тюрлю жанрда жазылгъан пьесаланы салып, анга сейирни суутмагъанды. Москвадан келген кесаматчыла хар заманда гитуе коллективни ишине бийик багъа бергендиле. «Звёзды на утреннем небе», «Генералы в юбке», «Убийство Гонзаго», «Иванов» эм башхала аланы кёргенлени бюгюн да эсериндедиле.

«Коврик» жабылгъандан сора режиссёр республикалы Орус, Малкъар, Къабарты театрлада, Мухадин Нагоевни «Фатум» атлы искусство махкемеде ишлегенди. Ахыр жыллларында, туугъан жерине терк -терк барып, андагъы Тхапсаев атлы Дюгер академиялы драма театрда салгъанды оюнла. Аны «Чёрная бурка» деген спектакли режиссёрну битеу фахмусун, жашауну, адамланы, коллегаларын, юйюрюн къалай сюйгенин, кесини да ёз къадарын ачыкълагъан оюн болгъанды. Анга Нальчикде, Москвада да бийик багъа бичгендиле.

Казбек Дзудтагов, РФ-ни сыйлы артисткасы Таукенланы Галина бла юйюр къурап, юч сабий ёдюргенгиле. Ол юйлени ауруудан сора жашаудан замансыз 2009 жылда кетгенди. Алай болгъанлыкъгъа, режиссёрну жарыкъ юлгенин, театрга, актёрлагъа уллу сюймеклигин, салгъан оюнларын аланы кёргенле, аны кесин таныгъанла да унутмайдыла.

Бу сёзлени кертиликлерине эсгериу ингирде сёлешгенле бары да шагъат этерикдиле. Бетлери жарый, кёллери тола, ыразы бола, алай айтханды хар бири аны юсюнден тюбешиуде.

2012 жылда Мария бла Виктор Котляровла «Авансцена Казбека Дзудтагова» деген китапны чыгъаргъандыла. Ары режиссёрну оюнларыны юслеринден журналистле, кесаматчыла жазгъан статьяла, аны бла интервьюла, аны коллегаларыны, жуукъ-ахлуларыны эсгериулери киргендиле.

Сёзсюз, бу китап аны чыгъармачылыгъын ачыкълагъан бир тюрлю эсгертмеди. Аны толу билирге сюйген мында кёп шартны табарыкъды. Тюбешиуде ол китапны келгенлеге саугъа этгендиле. Жыйылыуда сёлешгенлени айтханларын анда толу окъур амал да барды.

Тюбешиуде Мухадин Кумахов бек алгъа Казбекге «Казик» дегенлерин эсгергенди. «Бюгюн бери келгенлени хар бирини бети жарыкъды, ол кеси да аллай адам эди, не заманда кимге да болушургъа хазыр. Бир кишини юсюнден аман айтып эшитмегенбиз. Аны ючюн сюйгендиле аны да», -дегенди. Сора министр, Казбекни ахыр жолгъа ашыра, туугъан элине баргъанын, гюлледен толу арбазларын, анасын - барын да бюгюнча эсинде тутханын айтханды.

Жыйылгъанла анда олтургъан Борис Паштов бла Дзудтаговну юй бийчеси Таукенланы Галинагъа кезиу -кезиу ыразылыкъларын билдиргендиле: биринчиси Казикге билеклие этгени ючюн, Галя уа, эри театргъа толусунлай берилгенин ангылап, юйде, дачада жумушланы да асламын кесини боюнуна алып, анга бир заманда дау айтмай, юйге келген кёнакъларгъа бет жарыкълы тюбегени ючюн.

Депутат Борис Паштовха режиссёр ал жыллларында тюбегени аны бир тюрлю насыбы эди. Ол заманда Жаш тёлю юйню директору Борис Солтанович «Коврикни» тууарына, айнырына да уллу къыйын салгъанды.

Жыйылыуда ол «Звёзды на утреннем небе» эм «Иванов» деген оюнла къараучуну театргъа кёз къарамын тюрлендиргенлерин, ала сенсация болгъанларын айтханды. Аны «Чёрная буркасы» уа шуёхлукъгъа кертиликни юсюнден эди, ол тема не заманда да эски боллукъ тюйюлдю, дегенди Паштов.

Раиса Тубаева Казбекни бек сюйген актрисаларындан эди. Ол эм иги ролларын аны спектаклеринде ойнагъаннга санайды. «Режиссёр кеттенли жюрегимачыгъанлай турады, анда Казикни жери къурду. Бусагъатда да барды ишим, ролларым да бардыла, алай, алгъынча, итиниуюм а жокъду», -дегенди. Къулийланы Элизат а, Казбек бла Галяны тойларын эсгерип, аны атасы келинни жаныбдан аталыкъ этгенин, киеуню ариулугъун жаратып: «Къыз кибик ариуду», - дегенин эсгергенди.

Казбекни юсюнден кёпле сюйюн, чам халда айтханлыкъгъа, аны жашауу тынч болмагъанын, туугъан жеринден кетип, мында юйюр къурап, бир талай жылны ишлегенликге, бизни республикада анга тийишли сый, багъа берилмегенди. Бу болум режиссёрню жюрегин кыйнап тургъанын, алай ол аны бир заманда билдирмегенин да белгилегендиле жыйылыуда. Тиширыуланы кёбюсю кёллери тола айта эдиле сюйген адамларыны юсюнден, ол санда Орус театры актрисасы Марина Бурмако да.

Режиссёр Атмырзаланы Магомет, коллегасыны Малкъар театрда ишлерин сагъынып, аны дагъыда бек уллу, алай толмай кылгъан мураты болгъанын айтханды. Дзудтагов Нальчикде Жаш тёлю театр ачаргъа излегенди. Аны тилеги бла Магомет ол вопрос бла тийишли жерге барып сёлешгенинде, анга ыразылыкъ берилмегенин туура этгенди. Ахыр жылларында ол, бизни республикада жер табалмай, Къабарты-Малкъар бла Север Осетияны араларында жашагъанын жарсыу бла билдиргенди Атмырза улу.

Культурада ишлегенлени профсоюзларыны рескомуну таматасы Марианна Даова да сёзюнде режиссёрну жюреги мындагъы болумлагъа кёп кере къыйналгъанын, ол аз-аздан аруугъанын айтханды. Сора, режиссёр сабийле бла да ишлегенин эсгерип: «Театргъа келген не да репетицияларымда болгъан сабий меникилеге, башхалагъа аманлыкъ этмез эсе уа, деп оюмлагъанды Казик», -дегенди Даова.

Дагъыда эсгериу ингирде Куна Жакамухова, Байзуллаланы Роза, Моттайланы Светлана, Римма Кумышева, Адам Маршенкулов, Аскер Налоев, Роман Добагов, Евгений Сухомлинов сёлешгендиле. Галина Малкъарбиевнаны эгечи Рая, экиге айланнган къарындашы Улбашланы Алий кёп сёзлю тюйюл эдиле. Ала жыйылыугъа келгенлени хар бирине киеулерин быллай ариу сёзле бла эсгергенлерине жюрек ыразылыкъларын билдиргендиле. Ары дери тынгылап тургъан Таукенланы Галина, алагъа хурметин, ёрге туруп, алай билдиргенди.

Юйге келип, «Авансцена Казбека Дзудтагова» деген китапны къолгъа алдым. Аны оюнларыны юсюнден хапарлы эсем да, режиссёр аллай аламат ата болгъанын, Галинаны жууукъларыны кёллерине алай жеттенин а андан билдим. Артыкъда сюйюп къызы Лизаны эсгериуюн окъудум. Режиссёр, жаратхан ишинден сора да, юйюрюне, сабийлерине заман тапханы, ала ючюн не этерге да хазыр болгъаны Казбекни сыфатын кёз аллымда толу этдиле. Аны юсюнден кёбюрек билгениме кууандым.

САРАККУЛАНЫ Асият.
СУРАТДА: солдан онгнга Мухадин Кумахов, Борис Паштов, Къулийланы Элизат эм Таукенланы Галина.

Суратны **А. ЕЛКАНОВ** алгъанды.

Эсде тутуу

Жигитлени атларын унутмау - бизни сыйлы борчубузду

«Алгъыннгысын унутханны келир заманы жокъду» деп, акъылманла бощдан айтмагъандыла. Бизге озгъан заманланы кёлюбюзде сакълатханла уа - эсгертмеледи. Жаш тёлюню туугъан жерин, Ата журтун сюймекликде ёсдюрюуде да аланы магъаналары айтып айтмазча уллуду. Мен да бюгюн ма аллай бирини юсюнден хапарларгъа сюеме.

Къашхатаугъа кирген жерде, черекни сол жанында, эсгертме сюеледи. Ол кимге деп орнатылгъанын кёпле биле болмазла. Аны тарыхы уа жарсыуludу. Къыркъ экинчи жылда октябрьни 29-30-чу кюнлеринде Къашхатау тийресинде немислиле бла уллу сермешле бардырылгъандыла. Бизни аскерни 300-ден артыкъ адамы къырылгъанды. Аланы асламысы белгисиз тас болгъанлагъа саналып эдиле.

1975 жылдан бери Къашхатау ючюн бардырылгъан демлешлени юсюнден Мокъаланы Ахмат, Уяналаны Хасан, Батчаланы Анатолий бла бирге хапарла жыя тургъанбыз. Бизни жюкюлгъан аскерчилерибизни басдыргъан Улбашланы Афаргъа, Локъманнгра, Атабийланы Мухаргъа, Уяналаны Батталгъа, Ханбийчеге, Кесарыгъа, Къадыланы Байзанатха, Батчаланы Урхъуятха, Мамуколаны Айханымгъа, Локияланы Шабариннге, Къулбайланы Зухургъа жолугъун ушакъ этген эдик. Ала айтханнга кёре, къыркъ экинчи жылда 26-чы октябрьден башлап, бизни аскерчилерибиз Къашхатауда жыйыла тебиреген эдиле. Артдан-артха ала кёп бола башлайдыла. 29-чу октябрьде уа тюшден сора бери немис танкала киредиле.

Бир къауум аскерчибиз аланы тохтатыргъа кюрешеди. Ол аягъында атышыу башланады. Немислиле онгу болуп, бизникилени къырадыла. Экинчи кюн да алайда къаты сермеш баргъанды. Андан сора Къашхатауну душманла къолгъа этедиле. Эллилени асламысы уа агъачха букъгъанды. Гитлерчиле, адамла жиберип, аланы артха чакъыртадыла. Келмегенлени ёлтюрлюбюз, дейдиле. Элге къайтханла, аны аягъында къырылып тургъан кёп аскерчибизни кёрюп, немислиледен тилеп, аланы асырайдыла.

Бу ишге кёп адам къатышханды. Энчи белгилерге сюе этим Локияланы Фатиматны, аны тёрт къызын: Цокайны, Апильни, Жанчыкъны, Найыпханны эм аны жашын. Онючжыллыкъ Расул ёлгенлени ёлюз арба бла басдырлыкъ жерлерине ташыгъанды. Этечле уа аланы документлерин букъдуруп, артда бизникиле келгенде, алагъа бергендиле.

Къашхатау ючюн сермешден сора бизникиле Табугент таба кетедиле. Онюч сагъатда гитлерчиледен толу эки машина ызларындан боладыла. 395-чи полкну солдатлары, аланы жууугъуракъ келме къоюп, от ачадыла. Сегизин ёлтюредиле. Ючюсюн жесирге аладыла. Андан сора немислиле жюзден артыкъ адам болуп, бир бронемашиналары бла келедиле. Жангыдан атышыу башланады. Ингир алагъа, отуз адамларын тас этип, ызларына къайтадыла.

Бираздан бизникилеге Табугентни да къоюп кетерге тюшдю. Алай кёп турмай да къайтдыла. Гитлерчиле да кетдиле. Элде алгъынгны жашау къуралып тебиреди. Жарсыугъа, ол кёпге созулмады. Кёчюнчюлюкню сынаргъа тюшдю. Андан къайтхандан сора да адамланы къайгъылары кёп. Къашхатау ючюн быкырылгъан аскерчилегге биразгъа дери тийишисича эс бурулмай турду.

Сексениччи жылланы аллында аскерчиле басдырылгъан жерде гитче сын таш орнатылады. Алай элни ветеранларыны совети анга ыразы болмады. Алайда тийишли эсгертме салыныргъа керек эди. Ажоланы Ахмат элни администрациясыны башчысы болгъанда, анга жолугъабыз. Аны хайырындан 2011 жылда алайда улу жашил сослан ташдан эсгертме орнатылады.

Къарындаш къабырла черек жагъасына жууукъ эдиле. Алайы оюлургъа къоркъуу бар эди. Анга да оноу этилирге тийишли эди. 2012 жылда районну жер-жерли администрациясыны таматасы Уяналаны Азрет, ол заманда КъМРни Правительствосуну Председателини экинчиси Уяналаны Казимге жолугъун, къарындаш къабырланы юслеринден айтады.

Ол да республиканы алгъынгы башчысына тийдиреди. Аны оноуу бла 268 солдатны къабыры къоркъуусуз жерге кёчюрюледи. Ол ишге «Первый поисковый отряд городского округа Нальчик» жамаат организацияны таматасы А.Степанов башчылыкъ этгенди.

Къашхатауну немисли фашистледен къоруулай жююлгъан жигитлени атлары ёмюрге эсде къалырча, биогюнлюкде алайда эсгертме салынганды. Ая журтлары ючюн жан бергенлени эсде тутуу бизни борчубузду. Бир адам да, бир зат да унутулмасын.

УЯНАЛАНЫ Виктор,
Черек районну ветеранларыны советини председатели.

Редакцияны къонагъы

«Бир ишни къолгъа алсам, аны тындыргъынчы тынчаялмайма»

Тилланы Алийни къызы Алина ГТРК «Къабарты-Малкъар» телевидениялы каналда орус тилден «Жангылыкъланы» бардыроды. Ол анда бир жылгъа жууукъ ишлейди. Кыысха заманны ичинде кесин профессионалча кёргюзтгенди. Сёзюню шатыклыгъы, юсюн-башын экраннга тап жыйышдырып чыгъа билгени, тюзюнлей эфирни аллындан ахырына дери бир тюрсде бардырганлы, телевидениягъа келишген ауазы - бары да аны жууаплылыгъын, фахмулулугъун ачыкълайдыла.

Алина Тырныауузда туугъанды. Пятигорскдегі Лингвистика университетни психология бёлюмюню III курсун бошай турады. Анда заочногъа ётюп, ишин алай бардырады. Бюгюн ол редакцияны къонагъыды.

- Башха шахарда окъуй тургъаныглай, телевидениягъа къалай бла келгенсе?

- «Жангылыкъланы» бардырыргъа адам излеп, кастинг болгъанын эшитип, алай келгенме. Телевиденияда ишлерге сабий кюнюмден бери сюйгенме. Ыннабызны стол артына олтуруп, кесими эфирде сунып, кёп кюн оздургъанма алай. Школда окъугъанымда, университетде да байрамланы, тюрлю-тюрлю тобешиулени бардыра тургъанма. Ал жыллада вокалгъа да жюрюген эдим. Алай барын да телевидение хорлап, биогюнлюкде анда сюйюп урунама.

Кастингден ёте, экран аллына олтуруп, берген текстлерин окъургъа керек эди. Андан сора эки ыйыкъдан сёлешип, чакъыргъандыла. Бир айны стажировка ёттергне.

- «Жангылыкъла» бардырганла хар заманда ала тюзюнлей эфирде ишлегенлерин айтхан этедиле. Кертиси бла да, хар кюнден алаймыды?

- «Жангылыкъла» кюнге беш кере чыгъадыла, малкъар, къабарты тилледе - бир, орус тилде уа - юч кере. Хар жолдан тюзюнлей эфир болады. Аллыбызда (ол алай жуукъ тюйюлдю) суфлёр барды: биз айтхан текст анда барып турады да, андан окъуйбуз. Аны ючюн кёзюнг иги кёрюрге да керекди. Эфирни мен бардырсам, хар сюжетте подводкаланы да кесим жазама. Бирде аппаратура, бир-бир сёзлени жокъ этип, айтым толусунлай чыкъмай да къалады. Аллай кезиуледе не зат жазгъанымы эсиме келтирип, алай айтыргъа да тюшеди.

«Жангылыкъланы» хазырлагъан энчи команда барды. Хар бирибиз кесини жеринде ишин тийишли бардырып, эфирни бузмагъанбыз. Бек къыйыны, байрамладан, майданлада болуучу мероприятияладан тюзюнлей эфирни къургъанды. Ол жерледе ишлеген корреспондентлеге сёлешип, бусагъат сиз къошуллукъсуз деп, ала уа эштимей да къоядыла. Аллай кезиуледе, абызыпап къалмай, керек сёзле табаргъа тюшеди. Жангы келгенимде, алай да бир кере болгъанма.

- Сен жангы ишлеп башлап, биринчи кере эфирде кёргенимде, абызырамай, жангылмай бардыргъанынга бек сейир этгенме.

Тамата коллегаларынг текстни окъургъа, кесинги камерани аллында тутаргъа болууханмы эдиле?

- Хар эфирден сора, къарап, терс жерлерими эсге алып, аланы къайтармаз ючюн, кесим ишлегеннлей тургъанма, алыкъа да алайды. Ал кезиуде ауазым да, сабийники кибик, иничке болуп, кёзлеримде да къоркъуу бар эди. Аз-аздан тюзелгенме. Ишиме ыразы болуп къаалалмайма, интонациялырыма эс бурургъа кереклигини билеме. Юйде кеси аллыма кёп окъуп, къыйын айтылгъан назмуланы къайтаргъанлай турама.

Сора халим алайды: бир затны эстерге эсиме келди эсе неда бир ишни къолгъа алдым эсе, аны тындыргъынчы тынчаялмайма. Телевиденияда ол къылыгъым иги болушады.

- Ал кезиуде сени жаланда «Жангылыкъланы» бардырып кёре тургъанбыз. Энди уа сюжетле да хазырлайса да?

- Кертиди, ал кезиуде жангыз кесим бардырып тургъанма. Артдан- артха жангы журналистле келгендиле, энди тёртеулен болабыз. Аны себепли мероприятияладан сюжетле хазырлар онгум да барды. Аланы да жаратама. Алгъын эфирде биреулен хазырлагъан материал бара эсе, энди кеси оюмума кёре жараштырырча амал табама.

- Сенича ариу къыз, дайым да пиджакла кийип, чачынгы да жыйып, къуру жангылыкъланы окъугъан эригиулю, асыры жууаплы да тюйюлмюдю?

- Ишге бармагъан кюнлеримде неда бир жумуш бла чыкъсам, мен да кийинеме башкаракъ. Алай биз ишде эрттенликде тогъуздан ингирде сегизге - оннга дери турабыз. Бош заманымда спорт бла кюрешеме.

Жууаплылыкъны юсюнден айта, мени жашауумда хар не да эртте башланнгандыла. Школгъа бек жылымда баргъанма, аны оналтыда бошагъанма, ишлеп онсегиз жылымда башлагъанма. Ыннабыз, атабыз да айтханлай тургъандыла: «Юйде жангыз кесигиз болсагъыз да, сизге жюз кёз къараганча, кесигизни алай жюрютюрге керексиз»,-деп. Кесинги кълда тутаргъа, артыкъ сёлешмезге аллай насийхат сёзле бек болушдыла, ол санда телевиденияда да.

- Аганг, ананг а не бла кюрешедиле? Юйюрогюзню юсюнден айтсанг эди.

- Атабыз Алий францув тилден устаз эди, бусагъатда Тырныауузда экономика - правовой лицейни директоруду. Анабыз Люба УЗИ бла къарагъан врачды. Тамата эгечим Малика ингилиз тилден окъутады. Андан сора мен барама. Менден гитче дагъыда жаш бла къыз бардыла.

- Вокалгъа да жюрюгенме, дегенсе. Баям, ол дерсле ауазынгра хата келтирген болмазла?

- Вокалгъа Тырныауузда жюрюгенме. Жарсыуугъа, алагъа ол заманда артыкъ эс бурмагъанма. Аланы артда хайыры болур деп къайдан биллик эдим. Пятигорскде окъуй, вокалгъа барыргъа онг табама да, устазым сынаугу адам болуп, ол кёп затха юйретгенди.

- Психологияны уа не себепден сайлагъанса? Анга окъугъаныгг ишингде жараймыды?

- Психологияны сюйюп сайлагъанма. Бизде университетде хар бёлюмде да окъуйдуа тыш къыраллы тиллени. Мен немис эм ингилиз тиллеге юйреневме. Усталыгъым ишимде болушхан кезиуле боладыла. Алгъа адамлагъа, тёгерекде болумгъа къарагъра, анга тюшюнюрге излейме. Ишни болушун билмей, ары кесими атмайма. Бир жангы керге барсам да - алай.

- Университетде заочногъа кёчгенинге къалай къарагъандыла? Мындан ары да телевиденияда ишлергеми дейсе?

- Бизге окъуп бошагъанчы урунп башлагъанны огъурамайдыла, аны себепли сюймегендиле кетеримми. Ишге кирирге дегенимде, атам, аман бла сёлешген болмаса, анда башхалагъа да билдиргенме. Болуп къалгъынчы, айтыргъа не кереги бар эди?

Университетни бошасам, экинчи билим алыр муратлыма. Журналистикагъа барлыкъма. Юристни да жаратама. Жашауда не боллугун, ким биледи. Ала не заманда да жарарыкъ усталыкъладыла.

ТАШЛЫЛАНЫ Асият.

САУЛУКЪ

НАРКОЗДАН АЯЗЫУ

Тёрт магъаналы жорукъ

Кёпле наркоз бла операция этиуден элгенедиле, битеулю анестезиядан сора адам кесине къыйын келгенин эшитип,андан асыры къоркъгъандан. Операциядан хатасыз къутулургъа эм, андан сора да, чырмылтын болмазгъа бир ненча жорукъ болушургъа боллукъду.

Биринчи жорукъ.
Наркозну унамай, ачыгъаннга тёзюп турмагъыз

Ачыгъаннга тёзюю организмге наркоздан эсе уллу хата салады. Аны себепли айныгъан къыраллада саусузну сынсытып турмай, аны ачыгъанын селейтир онг бар эсе, алай этерге керекди,деген оюм жанлыдыла. Шёндюгю медицинаны аллай амаллары бек кёпдюле.

Андан сора да, наркозну адамны солутуучу аппаратла бла бирге берселе, хирургла тюнгюлюп тургъан саусузланы окъуна жарып, жашаугъа къайтарыргъа онг табадыла. Кертиди, саусузну не ауруу болгъанын, жыл саныны, организмни халин да эсге алыргъа тийишлиди.

Экинчи жорукъ.
Анестезиологну айтханын этмей къоймагъыз

Анестезиолог сизни бла операцияны аллында ушакъ этерге борчлуду. Анга сизни тынгысыз этдирген шартланы юслеринден билдирмей къоймагъыз, алгъын наркоз этгенлерин бла къалгъанларын, аны къалай кётюргенигизни да айтыгъыз.

Операцияны аллында не зат этерге керек болгъанын айтсала, алай этмей къоймагъыз. Тютюн тартмагъыз,суулу затла ичмегиз дей эселе, аны сансыз этмегиз.

Аны аллында кюн ингирликде неда эртténликде сизге дарманла жаздыргъан эселе, аланы ичмей къоймагъыз. Операцияны аллында асламысында жукълатыучу дарманла берediле. Ала уа анестезиягъа себеллик этедиле, къайгъысыз жукъларгъа, санланы солутургъа болушурукъдула.

Ючюнчю жорукъ.
Наркоздан аязыу анестезияны тюрлюсюне эмда организмни энчиликлерине кёре болады

Саусуз наркоздан бир-тёрт сагъатны ичинде аязыучуду. Ол анга къаллай анестезия берилгенине эмда аны кесини халине кёре болады. Наркоздан къалай аязгъаныгъызны жаланда врач тохташдыраллыкъды. Саусуз кеси уа кёп заманны, сау кюнню,къалкъый да,жайыгъа турады. Аны къатында тургъан жууукълары аны ол халиндген къоркъмазгъа керекдие. Саусузну къанындан анальгетикле кетмегенлери ючюн болады ол алай. Аланы операциядан сора жараны ачыгъанын селейтир ючюн берediле. Нек дегенде наркоз бошалса, ачыгъаны къайтхан этеди.

Бирле уа наркоздан сора асыры тири болуп къаладыла. Артыкъда алгъын кеф этдириучю ичиле ичгенледе неда акъыллан кемледе болуучуду алай. Аллайланы да тап халгъа келтирирге врачны амалы барды- саусузгъа бир ауукъ заманнга неврваларын шошайтыучу эмда жукълатыучу дарманла берediле.

Тёртюнчю жорукъ.
Наркоз бла этилиннген операциядан сора адамны мыйысы алгъыннгы халине олсагъат келип къалмагъанын эсгизде тутугъуз

Анестезиягъа деп берилген дарманла къандан терк окъуна кетедиле-бир-эки кюннге. Алай бир-бир саусузла уа операциядан сора кеслерине келялмай кёп турадыла, терк окъуна арып къаладыла, акъыл бла байламлы ишлерин да алгъынча жетишимли бардыралмайдыла. Ол а наркозну хатасыдан тюйюлдю, кислород жетишмегени неда мыйыгъа къан эркин бармагъаны бла байламлыды. Бир аздан ол да жерине келликди. Алай операциядан сора толусунлай ишге берилип къалыргъа керек тюйюлдю,организм алгъын халине келгинчи бир аз мычыса игиди.

Алина ПОГОДИНА.
«АиФ.Здоровье» газет.

Бу сейирди

Анестезияны бир-бир тюрлюлеринден адамгъа, ол врачланы сёлешгенлерин эшиттенча, операция этилиннген отоуда не бола тургъанын кёргенча кёрюнеди. Аны дарманла этдиреди. Наркозда болгъан заманыгъызда бир тюрлю затла сезе неда кёре эсегиз, ёлюрге аздан къалгъан сунмагъыз.

Анестезияны шёндю аллай тюрлюлери бардыла, адамны кёзюне бир зат да кёрюнмезча, жукъ да сезмезча. Операция этилиннген, отоуда жукъугъа батылады да, палатасында ундурукъда уянады.

Спорт школ

Хасания элде сабий-жаш тёлю спорт школ 1997 жылда ачылгъанды. Бусагъатда анда эмда элде Фрийланы Рамазанны атын жюрютген комплексде, ол да бу школгъа бойсунады, отуздан артыкъ тренер-преподаватель ишлейдиле. Анда биринчи жыллада сабийле спортну тёрт тюрлюсюнден жарау эте эдиле: боксдан, тутушуудан, женгил атлетикадан, футболдан. Энди уа восток единоборстволадан карате-до, дзюдо, грек-рим тутушуу да къошулгъандыла. Юйретиучюлени асламы жер-жерлидиле.

Игиликге, жетишимлеге къызындыра

Онбеш жыл мындан алда уа анга боксдан «Олимпиада резервни сабий-жаш тёлю специализациялангган спорт бёлюмю» деген статус берилгенди. Ызы бла хасаниячыла эркин тутушуудан да аллай атха тийишли болгъандыла. Энди бери жюрюген сабийлени саны жюзден атлайды.

-Биринчи заманлада,-дегенди махкемени директору, РФ-ни битеулю билим бериуню отличники Ксаналаны Алим,- школда кёп зат жетишмей эди. Биз кеси кючюбюз бла ремонт этерге, тёгерекни-башны тазаларгъа кюрешгенбиз. Тюрлю-тюрлю кереклени, бирде сатып, бирде тилеп да мажара эдик. Кертиди, бизге Спорт министерство, элибизни администрациясыны ол замандагъы башчысы Темиржаланы Махти, мындагъы предпринимательде да болушханлай, кёз-къулакъ болгъанлай тургъандыла. Насыпха, бюгюн да алайды.

Белгилисича, спорт керекледен башха затлагъа,жумушлагъа да ахча къоранча этерге тюшеди. Ол санда эришиулеге барыргъа. Аллай кезиуледе ата-аналадан болушлукъ тапханларын айтып, Ксана улу алагъа ыспас этеди. Спорт сабийлени орамдан жыйгъанын, осал ишлеге къошулургъа къоймагъанын ала ангылагъанлары ючюн сау болсунла,дейди.

Керти окъуна, бу школгъа жюрюген жашчыкъла осал ишлеге къатышхандыла деп мен бир заманда да эшитмегенме. Жетишимле болдургъанладан а хапарым барды. Сёз ючюн, Шауаланы Расул, Кючмезланы Азамат, Созайланы Исмайыл, Газаланы Руслан бла Расул боксдан Къабарты-Малкъарны, Шимал Кавказны, Россей Федерацияны да биринчиликлеринде хорлап, махтау алгъандыла. Дагъыда кёплени атларын ёхтемлик бла сагъыныргъа боллукъду. Тутушуудан спортну усталары, кандидатла да кёпдюле. «Бизни школгъа жюрюп, уллу эришиуледе хорлап, атларын айтдыргъанланы бла алай кёпле махтаналыкъ тюйюлдюле»,-дейди Алим.

Бери жюрюген жашчыкъланы асламысы эркин тутушуугъа, дзюдогъа, боксха, каратеге юйренедиле. Жараулары кезиулеринде ачыгъаны да болады, ол заманда медсестра биринчи болушлукъ этеди, керек болса, врачны да чакъырады. Андан сора тренерги уа Чапаланы Алик эди.

Элдар студентлени араларында бардырылгъан дунияны, Россейни да чемпионатларында экинчи жерлеге тийишли болгъанды. Аны Ажоланы Асадуллах юйретген эди.

Экисича ахшы кёрюмдюле болдургъан жашларыбыз элде дагъыда бардыла,ол санда Исхакъны кичи къарындашы Исмайыл. Ала бла барыбыз да ёхтемленгенбиз, ёхтемленебиз. Аланы юйретген тренерлени атларын махтау бла, ыспас этиу бла сагъыныуну дурус кёреме.

Боксдан Геляланы Малик (ол КъМР-ни жаш тёлю жыйымдыкъ командасыны баш тренериди), Кючменланы Инал, Темуккуланы Тимур, Караккуланы Ренат, эркин тутушуудан Ажоланы Асадуллах, Тёппеланы Алик, Чапаланы Алик, грек-рим тутушуудан Текаланы Махти, футболдан Евгений Стрижаков, карате-додан Къараланы Аслан, Ностуланы Лейла элни, миллетни, республиканы да атларын айтдыргъандыла. Лейля уа элде сабий садда ишлегенди, анда да гитче къызчыкъланы бла жашчыкъланы восток единоборстволаны тюрлюлерине юйретгенди. Женгил атлетиде Гузиланы Рамазан да юйретиуге уллу къыйын салгъанды.

Спортда атларын айтдыргъан жашлары-быз бусагъатда ёсюп келген тёлюню юйретдиле. Аланы араларында Кючменланы Алим, эки къауумда жашчыкъланы боксха юйретеди. Кеси да спортну устасына кандидатды. Мисирланы Элдар да аты айтылгъан спортчуду. Къысхасы, тренерлерибиз элде намыслары жюрюген, жаш тёлю хурмет этген тынгылы адамладыла. Ала акъылбалыкъ болмагъан жашчыкъланы ызларындан тизе биледиле.

Школда этилген мадарланы санай келгенде, Алим спорт бла кюрешген жашчыкъланы солуулары тап къуралгъанын да чертгенди. Жыл сайын ала Минги тауну тийресиндеги «Чегет» «Ит-Къол», «Ындырчы», «Адыр-Суу» турист базалада, лагерьледе солуйдула, саулукъларын кючлендиреди. Элбрусха РФ-ни жыйымдыкъ командалары келселе, ала бла жарау этерге да къошуладыла.

-Спорткомплекс ачылгъанлы ишибиз бютюнда игиленнгенди,-дейди Ксана улу.- Арт бир ненча жылны ичинде уа школгъа ремонт этилгенди, жангы ринг, боксдан жарау этерча битеу керекле да алынгъандыла. Аланы да бизге элли предпринимatель жашла, Хасанияны администрациясыны башчысы Азаматланы Къайсын да саугъа этгендиле.

Андан сора да, мында спорт бла кюрешген сабийлени саны ёсерине да къайгырадыла. Мен билип, Ачыкъ эшиклени кюнлери къуралдыла, спорт эришиуле бардырыладыла, сабийле, атаанала бла тюбешиуле боладыла. Къысха айтханда,элде спортну кёп тюрлюлерин айнытыугъа, жашчыкъла бош заманларын хайырлы ётдюрюрча этиуге уллу магъана бериледи.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

СУРАТДА: жарау этгенле тренерлери Кучменланы Алим бла.

Суратны автор алгъаны.

Бушуу

Ол окъуулу, хунерли, огъурлу адам эди

«Заман» газетни коллективи Иван Ильич Полищук ёлгенине уллу бушуу этеди эмда аны жуукъларына бла ахлуларына къайгъы сёз береди.

Иван Ильич кёп жылланы бизни редакция бла байламлыкъ жюрютюп тургъанды,тюрлю-тюрлю темалагъа статьяла жазгъанды. Кеси чынтты интернационалист болгъаны себепли материаллаында да мамырлыкъгъа, халкъланы араларында шуёхлукъгъа чакъыргъанды, аланы кючлендириуге юлюш къошханды.

Аны Уллу Ата журт урушха аталгъан материалларында кёп тарых шартла ачыкъланнгандыла. Кеси да Кавказны азаттлау ючюн сермешлеге къатышханды. Нальчикге «Аскер махтаулукъну шахары» деген ат атауну башламчысы да ол болгъанды.

Иван Полищукну урунуу жолу да байды, сейирликди. Ол къабартылы эм тау элледе кёплени окъутханды, республиканда жарыкъландырыуну, журналистиканы да айтмыугъа аслам къыйын салгъанды. Бир ненча китапны аторуду. Аны кыйрал оноучуланы, жамаутны арасында да намысы уллу жюрюгенди. Ол Нальчикни сыйлы гражданини эди.

Иван Ильич аны таныгъланлы эслеринде адепли, жарыкъ кёллю,огъурлу адамча къаллыкъды.

Прокуратура

ЕГЭ-ни берген кезиуде бузукълукъла жиберилгендиле

1-чи июньда школланы выпускниклери математикадан экзаменни бергендиле. Ол юкн ЕГЭ бардырылгъан жерледе жаш адамланы эркинликлерине бузукълукъла этилгеннлери тохташдырылгъанды. Сёз ючюн, Нальчикни школларындан биринде сабийледен бири металлоискателькъ ётгенде, ол зынгырдап башлагъанды. Аны кёргенде, къырал комиссияны келечиси анга хуржунларына болгъанны чыгъартханды.

Башха окъуу учреждениядa да школчуланы хуржунларын, биргелерине болгъан затланы къармагъан кезиуле болгъандыла. РФ-ни Билим бериу министерствосуну 45-чи бегимине бузукълукъла этип, ЕГЭ-ни бергенледен «Кока-Кола» суусаплары сыйырылгъанды, шешала тюрсюнлю болгъанларын сылтаугъа алып. Прокурор къатышып, къырал комиссияны келечилери эмда экзаменни къурагъана этген бузукълукъла тохтатылгъандыла.

Быллай шартла 28-чи майда орус тилден экзамен бардырылгъан кезиуде да ачыкъланнгандыла. Сёз ючюн, пунктладан биринде металлоискатель зынгырдагъаны бла байламлы сабийлени хуржунларын къармагъандыла. Аладан бирлеринде темир сомла табылгъандыла. Алай ахча кимники болгъаны тохташдырылмагъанды эмда сабийлеге артха къайтарылмагъанды.

Тинтиулени кезиуюнде прокуратура 20-дан алгъан бузукълукъну ачыкълагъанды. Ала бла байламлы Билим бериу, илму эм жаш тёлюню ишлери жаны бла эмда Ич ишлени министерстволарына эсгертиуле этилгендиле.

Бизни корр.

Полиция

Ашыкъгъанны ахыры тарыгъыу бла бошалды

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда управлениясына 61-жыллыкъ пенсиячы тарыгъып келгенди. Аны айтханына кёре, ол республиканы ара шахарында банкоматладан биринден ачхасын алыргъа умут этгенди. Алай сомларын къолгъа алмагъанды, ала аны счётундан тас болгъанды.

Полициячыла терминалны видеокамерасын тинтгенде ачыкъланнганыча, пенсиячы, банк операция бошалырын сакъламай, кетип къалгъанды. Ахчасын а, 10700 сомун, аны бириргиулеринде юйюн тонап, 243 минг сом багъасы алтын затларын алып кетгенди.

Оператив-излеу жумушланы кезиуюнде полициячыла бу аманлыкъны алгъын да сюдлюк ызындан очередьде тургъан 44-жыллыкъ тиширыу алып кетгенди. Ол этген аманлыгъына женгиргенди. Анга уголовный ишни ачаргъа бла къалыргъа деген оноу этиледи.

Энтта да уручулукъ бла тутулду

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда управлениясына бир тиширыу тарыгъып келгенди. Аны айтханына кёре, ким эсе да, Акъ-Суу тийресинде терек бахчачыланы «Ландыш» болгъан 29-жыллыкъ аргуданчы тиширыу этгенин тохташдырыгъандыла. Бу иш бла байламлы тинтиуле андан ары бардырыладыла.

Бизни корр.

ЖАРАШДЫРЫУЧУ СУДЬЯЛА

Тазирни заманында тёлемеген эки кереге аслам къоратырыкъды

КъМР-де Жарашдырыучу судьяла тинтген административ ишлени асламы ток, жылыу, газ ызлагъа эркинликлери болмай къошулуу, бу ресурсланы законсуз хайырланыу бла байламлыдыла. 2014 жылда ол жаны бла 2854 материал сюзюлгенди. Бузукъчулагъа 6,2 миллион сом тазир салыннганды. Алай андан жаланда 556 минг сом тёленнгенди, деп билдиргендиле бизге бу ведомстводан.

Быйылны биринчи кварталында да бузукълукъланы саны азаймагъанды. Жарашдырыучу судьяла 818 административ ишни тинтгендиле. Алагъа кёре, 2,4 миллион сом тазир салынгъанды, андан бюгюннге къуруда 90 минги тёленнгенди. Законланы асламында Бахсан (431 иш), Прохладный (151 иш) эмда Лескен (137 иш) районлада бузгъанлары ачыкъланнганды.

Алай эркинлик болмагъанлай, электро, газ, жылыу ызлагъа эмда нефть быргъылагъа къошулгъанла, бу ресурсланы хайырланганла административ жууапха тартыладыла. Аны этген энчи адамлагъа салынган тазир 3-4 мингнге, жууаплы къуллукъчулагъа - 6-8 мингнге, предприятиялагъа уа - 60-80 мингнге жетеди.

РФ-ни Административ бузукълукъланы кодексине кёре уа, тазирни 60 кюнню ичинде тёлергe керекди. Аны болжалы созулса уа, материалла сюд приставлагъа бериледиле эмда ала федерал законлагъа тийишлиликде мадарла этедиле. Аны бла бирге уа тазир заманында тёленмесе, ол эки кереге кёбейеди. Болжалны оздургъанны эркинлиги 15 кюннге сыйырылыргъа неда анга хакъсыз борчлу халда 50 сагъат ишлерге деген оноу чыгъарылыргъа боллукъду.

Бу закон бла байламлы соруулларигъыз, тарыгъыуларигъыз бар эсе, жарашдырыучу судьяланы службасына сёлешигиз, ол санда «ышаныулукъну» телефонуна (аны номери **77-33-05**). Письмоланы **mirovsudkbr@mail.ru** деген электрон адресге жиберирге, неда службаны официальный сайтына (**kbr.msudrf.ru**) жазаргъа да жарайды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЫСПАС

Ауур чакъда эс тапдыргъандыла

КъМР-де МВД-да «ышаныулукъну телефонуна» Чечен Республикада жашагъан биреулен УГИБДД-ны жол-патруль службасыны батальонуну къуллукъчулары - тамата лейтенант Артур Жигуновха, лейтенантла Адам Жигуновха бла Сослан-Бек Бербековха ыразылыгъын айтып сёлешгенди.

23-чю майда ол адам Беркат-Юрт элден кесини «Газелинде» Пятигорскну жанындан Владикавказгъа бара, Нальчикни тийресинде машинасыны сол жанында эки чархы да юзюлюп къалгъандыла. Аны хатасындан ол, жолдан бир жанына чартлап, темир чалдиге урулгъанды.

ДПС-ни къуллукъчулары, аны кёрюп, башха водительле бла бирге машинаны жолгъа чыгъаргъандыла эмда анга алайда окъуна ремонт этерге болушхандыла. «Полициячылагъа жюрек халалликлары эмда профессионализмликлери ючюн жюрек ыразылыгъыбызны билдиребиз», - дегенди ол.

ТЕАТР

Акъылманны хурметине

Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал драма театр **10-чу июньда** Къулийланы Элизатны «Жашау - ёрлеудю» деген пьесасына кёре салынган оюнуна чакъырады. Анда закий поэт Къулийланы Къайсынны жашау эм чыгъармачылыкъ жолу кёргюзтюлюнеди. Спектакльни театр, поэтни жашаудан кетгенли 30 жыл болгъанын эсгере, аны хурметине атайды.

Оюнну режиссёру Атмырзаланы Магометди.

Ол **19 сагъатда** башланады. Орус тилге кёчюрюлюнеди.

Сорууу болгъан бу телефон номерле бла сёлешсин:

47-50-40; 47-54-37

Хош келигиз!

АШХАНА

Мекямы - эркин, ашы - татыулу

Нальчикде Элбрусская орамда,15 а, (Лотус -1-ни къатында) «Калина красная» деген къуунчла ётдюрюлюучю жангы юй очылгъанды. Аны 600 олтурур жери барды, анда тойла,банкетле, корпоративле эмда башха къуунчлулиле ишле бардырыргъа битеу онгла къуралгъандыла. Хар кимни энчи изленине эс бурулады, шапала да бирча адеплиле болуп сайланнгандыла.

Андан сора да, кавказ миллет ашарыкъла бла бирге, европалы азыкъла да татыулу хазырланыладыла. Аланы уа кюн сайын не заманда да кафени кесинде ашаргъа, тышына алып этлирге да боллукъду.

Сорлукълары болгъанла бу телефон номерге сёлешсинле:

8 (962) 653 96 70

Билдирпу

Чочайланы тукъум китабы жазылып бошала турады. Билмей, эшитмей неда бир башха сыйтау бла ары къошулмай къалгъан адам бар эсе, Чочайланы Масхутха бу телефон номер бла сёлешсин: **8929 884 33 01**.

ЭСГЕРТИУ

Болжалгъа салыуну хайыры жокъду

Административ аманлыкъланы эсепге алыу жаны бла автоматизациялангган системаны болушлугъу бла тохташдырылгъаныча, 29-чу майда 4-чю июньнга дери Къабарты-Малкъарда жолда жюрюючю жорукъларына 7910 бузукълукъ этилгенди. Бу кезиуде 5,4 миллион сом тазир салынгъанды, андан 1,8 миллиону (34,8 процент) тёленнгенди.

Административ тазирни 60 кюнню ичинде берирге кереклисин айтырчады. Андан кеч къалгъан адамны иши сюд приставланы службаларына бериледи. РФ-ни Административ бузукълукъланы кодексине тийишлиликде уа бу болжал сакъланмаса, тазирни ёлчеми эки кереге кёбейеди неда жууапха тартылгъан адам 50 сагъатны борчлу халда хакъсыз ишлерге керекди.

Жолда жюрюючю жорукъларына бузукълукъ этгенигиз ючюн тазиргиз болгъанын бла къалгъанын а ГИБДД-ны **www.gibdd.ru** деген сайтында неда Кёп функциялы арада билирге боллукъду. Ахчаны почтаны къайсы бёлюмюнде да неда Сбербанкда тёлергe жарайды.

Бизни корр.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
БЕППАЙЛАНЫ Муталип
(баш редакторну орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
САРАККУЛАНЫ Асият
ТИКАЛАНЫ Фатима

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйи - 42-63-01.
Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Жамаут-политика жашау - 42-67-68, 42-24-02.
Культура - 42-75-82.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыкъла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучула бла байламлыкъла жюрютюу эм реклама - 42-37-94.
Тилманчла - 47-31-28. Сурат алыучу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъыт жюрютмейди.
Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн
Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кёпюю алмайды.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къорулуу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —II—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетлени иелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: 42-69-34

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгъанды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Холаланы Марзият - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарны орунбасары;
Бийчекъуланы Жаннета - (1, 2-чи бетле),
Зезаланы Лида - (3, 4-чю бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 943

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНЫ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта:
elbor_50@mail.ru